

det indrømmede han, laa lidt ved Siden af, men dog hang ret nøje sammen med den foreliggende Sag. Spørgsmaalet drejede sig om, hvorledes det gik med Laan til Forskudsforeninger. Jeg siger, det hænger for saa vidt godt nok sammen med denne Sag, thi Statshusmændene kunne vel ogsaa være og ere forhaabentlig i ikke ringe Omfang Medlemmer af Forskudsforeningerne, og jeg skal da oplyse, at det forberedende Arbejde, som blev bebudet af den forrige Landbrugsminister, er i Gang. Hvor vidt og hvor langt man er kommen, ved jeg intet om, men jeg haaber, at man maa komme saa langt, at man kan gaa videre med Arbejdet i Ministeriet og her ude i Rigsdagen saa snart som muligt. — Det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) spurgte om min Mening med Hensyn til Lejehuses Inddragelse under denne Lov. Jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at man erhvervede Lejehuse og saa kunde søge Statshusmands-laan fra disse Lejehusejendomme. Det er et Spørgsmaal, som ikke er saa ganske klart, men det skulde være mig en særdeles Glæde ved Forhandling med Udvalget at medvirke til en tilfredsstillende Løsning deraf, navnlig tilfredsstillende fra det ærede Medlems Standpunkt.

I øvrigt skal jeg med Hensyn til Detailbestemmelser ganske henholde mig til, hvad jeg udtalte forleden Dag. Jeg udtalte mig da ret udførligt om de forskellige Detailler, overfor hvilke der var gjort Indvendinger, og jeg henviser til mine Udtalelser den Gang. Derfor maa ærede Medlemmer tilgive mig, om jeg ikke kommer ind paa enkelte Detailler, som de særlig kunde ønske, at jeg skulde komme ind paa. Jeg vil indskrænke mig til nogle almindelige Bemærkninger, som den hidtil førte Forhandling giver mig Anledning til. Forhandlingen har været langstrakt, men jeg vil sige om denne langstrakte Forhandling, at den har styrket min Opfattelse af Forslaget som et særdeles godt Forslag, og jeg tror, at naar vi skulle gøre op og gaa de mange Spalter igennem, ville de, der se nøgternt paa Tingene, erkende, at Forhandlingerne til Evidens have bevist, at det er et særdeles fortræffeligt Forslag. Maa jeg gøre opmærksom paa en Ting, som det ellers ikke skulde være fornødent at gøre opmærksom paa, at det ikke er et Forslag til Løsning af Jordspørgsmaalet i sin store Almindelighed, men til Revision af en Lov, som vi have haft i 10 Aar, delte i 2 femaarige Perioder, og jeg vilde have handlet ret ubetimeligt, om jeg var

kommen med et Forslag, som brød med de Baner, Lovgivningsmagten netop har knæsat gennem de to foregaaende Love. Revisionsbestemmelsen paakalder Revision paa det Grundlag, som Lovgivningsmagten har fastslaaet, at vi skulle frem paa, og det er det, jeg har respekteret, naar jeg ikke er gaaet saa vidt, som adskillige ærede Herrer havde kunnet ønske det. Jeg er ikke ked af, at man bebrejder mig dette. Kan Rigsdagen enes og jeg med den om at gaa videre, skal intet være mig kærere. Men hellere vil jeg være med til at gaa lidt frem end at komme med et Revisionsforslag og blive tvungen tilbage. Der er blevet sagt, at dette Forslag har faaet en kølig Modtagelse. Det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) sagde, at ikke en eneste af mine Partifæller havde forsvaret det. Det er nu kun Sandhed med Modifikation. Men naar Forslaget ikke i højere Grad er blevet forsvaret af mine særlige Partifæller eller andre, ligger det naturligvis i, at det ikke trænger til noget Forsvar, det forsvaret sig selv, det er Forholdet. De Hovedprincipper, hvorpaa dette Forslag er bygget, og som have staaet deres Prøve i det praktiske Liv, skulle gaa sejrige gennem Forhandlingerne baade i dette og det andet Ting. Om Bispørgsmaalene kunne vi forhandle i Udvalget, hvad jeg allerede har erklæret mig villig til.

Der er talt mange Ord om nye Tanker og Veje. Jeg siger udtrykkelig *talt om*, thi der er ikke fremsat nye Tanker. Det, som med saa liden Ret har Navn af nye Tanker, er ikke afklaret, saaledes som det skulde afklares, hvis det skulde have vist nye Veje. Hvad de nye Tanker og de nye Veje skulde have givet os, er ikke givet. Talen om Ekspropriation og offentligt Fæste er ført i sin store Almindelighed, men Tankerne ere ikke afklarede, ikke afgærede, det hele ligger i den samme tykke, graa Taage i Dag som den første Dag, i Gaar for otte Dage siden. Der er talt om Ekspropriation. Nogle ærede Medlemmer ønske Ekspropriation af Jord, der er i offentlig Besiddelse; andre ville have Ekspropriation i al Almindelighed af baade offentlig og privat Jord over en lav Sko; nogle ærede Medlemmer ville have Ekspropriation til Fordel for private; andre erklære, at det kunde der ikke være Tale om, det maatte selvfølgelig være for at bringe Jorden over i Samfundets Eje. Det ærede Medlem fra Svinninge (K. Pedersen) syntes i udpræget Grad at staa paa begge Standpunkter. Han udtalte — Spalte 1644 i Rigsdagstidenden —, at vi maatte